

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1644. usque ad annum 1651

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1779

VD18 90119177

§. 57. Sessio VIII. & sequentes usque ad Sessionem XXII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67359)

Sæc. XVII.
A. C. 1645.

§. LVII.

*Sessio VIII. & sequentes usque ad
Sessionem XXII.*

*Kortholt.
Hist. Eccl.
Sæc. XVII.
cap. 3.*

Habebatur die septima Septembris Sessio octava, in qua Lutherani reclamabant contra Calvinistas, eoquod hi cum Catholicis in Sessione VI. ut Catholicus Præses publicas preces in Conventu funderet, consensissent: Lutherani autem petebant, ut illæ *per vices* recitarentur: tandem vero Augustanis permissum, ut ipsi a publicis hisce precibus abessent, eas tamen in suo conclavi absolverent, quibus finitis sese ceteris in colloqui loco adjungerent. His ita stabilitis Catholici suam fidei confessionem Lutheranis quoque exhibuerunt, in qua paucis declararunt, illud & solum esse credendum, fideque Divina tenendum, quod Verbo Dei sive scripto sive tradito revelatum esset. Ad hæc mox reposuerunt Lutherani, se duntaxat Canonis scripto ab Ecclesia Catholica & Apostolica proposito, qui in Concilio Laodiceno reperitur, innixuros, rejecto plane verbo non scripto: Symbolum Apostolicum se quidem venerari, sed non pro *θεοτενύω* habere, cæteraque scripta Ecclesiastica fide humana accipere: in

S. li

S. literis vero nonnisi eum sensum ^{Sæc. XVII.}
 suscipiendum, quem Spiritus sanctus ^{A. C. 1645.}
 intendat: omnes autem fidei articulos
 e S. codice legitime deductos in Augu-
 stana Confessione invariatis com-
 prehendi.

Postea Hulsemannus petiit, ut Ca-
 tholici declararent, quosnam libros
 pro Symbolicis haberent: Actum tan-
 dem, qua ratione sensus doctrinæ in-
 vestigari posset, & ex quonam princi-
 pio hic sensus sit probandus: circa pri-
 mam quæstionem conventum est, le-
 gitimas etiam, easque proximas con-
 sequentias esse admittendas: ad secun-
 dam vero Catholici responderunt, id
 principium pro dogmate habendum,
 quod decisum est a Conciliis Oecume-
 nicis, & approbatis, quodque unanimum
 Doctorum consensum habet, etsi pauci
 dissentiant. Id rursus Lutheranis di-
 splicuit, eoquod nullus detur fidei ar-
 ticulus, de quo Universalis habeatur
 consensus: acrius instabat Hulseman-
 nus, postulans, ut ad ulteriora non
 procedatur, nisi prius de hoc probandi
 principio conventum esset: dum ergo
 die nona Septembris Sessio nona habe-
 retur, Catholici declararunt, suum
 principium pro dilucidanda doctrina esse
 consensum Ecclesiæ Catholicæ expres-
 sum in legitimis quibusdam Conciliis

Hist. Eccles. Tom. LXI.

M

legi-

Sæc. XVII. legitime approbatis præcipue in Triden-
A. C. 1645. tino: econtrario Lutherani reposuere,
 eam se veram fidem agnoscere, quæ
 Verbo Scripto veteris & novi Testa-
 menti niteretur, hujus vero fidei sym-
 bola esse Apostolicum, Nicænum, Atha-
 nasianum, Constantinopolitanum, E-
 phesinum, Chalcedonense, ac insuper
 decreta fidei in Concilio Oecumenico
 Constantinopolitano II. & III. ut & Mi-
 levitano & Arausicano. II. Hanc vero
 fidem in Confessione Augustana inva-
 riata, ejusque apologia, item in ma-
 jori & minori Lutheri Catechismis,
 articulisque Smalcaldicis explanatam,
 atque in formula concordix perspicue
 declaratam esse, in Sessione autem de-
 cima die undecima Septembris habita,
 Lutherani declararunt, se Catholicorum
 principium non admissuros, in sequenti
 demum Sessione die decima tertia Se-
 ptembris Catholici specialem fidei suæ
 confessionem Calvinistis tradiderunt,
 graviter, nec immerito querentes, quod
 ipsis variæ opiniones & errores, præter-
 tim circa S. Scripturam, Pontificem,
 Sacrificia, Sanctorum venerationem &c.
 inique nulloque jure a Sectariis impu-
 tarentur. Vicissim Calvinistæ magis
 specialem suæ Religionis declarationem
 Catholicis exhibuere, quæ tamen, cum
 multa superflua, injuriosa, & impertin-
 entia

gentia contineret, eis reddita est, ut Sæc. XVII.
illam majore moderatione conciperent. A. C. 1645.

Sequentes duæ Sessiones circa varia
scripta Catholicos inter & Lutheranos
absumebantur, in Sessione autem de-
cima quarta die decima sexta Septem-
bris acta colloquii relegi & conferri
cæpta: cum autem in iis variæ occur-
rerent difficultates, res ad pleniorum
Deputatorum cognitionem remissa est.
Postmodum specialiter declaratio Cal-
vinianæ doctrinæ perlegebatur, adver-
sus quam Catholicæ partis Præses, Re-
gisque Legatus vehementer declama-
bant, eoquod in ea contra expressum
Regis mandatum Calvinistæ non tam
fidei declarationem quam satyram con-
vitiis, & injuriis in Catholicam Ec-
clesiam effusis scatentem exhibuerint,
ac proterve, cum tantum addere de-
buissent, *hoc credimus, hoc non credimus,*
ipsi ad Catholicæ fidei dogmata addi-
derint, *hæc damnamus, detestamur, abo-*
minamur, insuper etiam Catholicis dog-
mata ab ipsis semper damnata imputa-
verint, de cultu spuriorum Sanctorum,
& reliquiarum accusarint, suam vero
doctrinam de Sacramentis & præcipue
de Coena tam obscure proposuerint, ut
vix a doctis capi posset, Ecclesiam quo-
que Catholicam appellarint falsam,
Tyrannicam, & Anti-Christianam.

M 2

Eapro-

Sæc. XVII. Eapropter Regis Legatus palam decla-
A. C. 1645. rabat, nisi hæc convitia expungeren-
 tur, Calvinianam hanc declarationem
 actis non esse inferendam. Inde vero
 ad acerbum verborum conflictum de-
 ventum est, replicante Zbigneo Cal-
 vinistarum Præsidente, quod Calvinistæ
 Regis voluntati plene satisfacissent, nec
 offendendi animum habuissent, cum
 verba ita generatim essent posita, ut
 jure neminem offendant, de cetero au-
 tem illos articulos, circa quos a Ca-
 tholicis dissentiunt, utique rejicere de-
 buerint: Hæc responsio admodum mira
 videbatur Legato, haud intelligens,
 quomodo offendendi animus deesse po-
 tuerit, illis, qui nullatenus lacessiti in-
 tegra injuriarum plaustra in publico
 scripto in alteram partem effundunt:
 quocirca Zbigneo reposuit, sibi com-
 petere Regii mandati interpretationem,
 & nulli alteri, Catholicos hucusque
 summa charitate processisse, adverſam
 vero partem reponere injurias. Inca-
 lescente demum mutua contentione so-
 luta est Sessio: Die autem decima nona
 Septembris, Sessio decima quinta ha-
 bebatur, ubi Lutherani a Catholicis
 petebant, ut declararent, quot & quæ-
 nam Concilia pro legitimis approbatis-
 que habeant, quibus Catholici respon-
 derunt, „quod Concilia pro adæquato
 totius

„totius suæ doctrinæ principio non ha- Sæc. XVII.
 „beant, cum multa doceantur Catho- A. C. 1645.
 „lica, quæ in Conciliis definita non
 „essent, sicut æque Lutherani multa
 „fidei dogmata de Deo, SS. Trinitate,
 „Christo Domino, Justitia & Sacra-
 „mentis &c. credant, quæ tamen in
 „eorum confessione aliisque libris defi-
 „nita non sint, sed solis innitantur
 „Scripturarum testimoniis, de cetero
 „autem Catholici haud immerito de
 „Lutheranis quererentur, eoquod hi
 „jam Concilia admittant, jamque re-
 „jiciant, & prorsus inconsulto moras
 „nectant tam in acceptanda Concilio-
 „rum auctoritate, quam in agnoscendo
 „Ecclesiæ consensu, qui tamen facilli-
 „mum, omnibusque obvium est doctri-
 „næ dilucidandæ medium, aliunde ve-
 „ro paucorum dissensus universalitati
 „consensus Ecclesiastici non obstet: præ-
 „cipue cum nec ipsa Augustana Con-
 „fessio vim auctoritatemque apud ipsos
 „haberet, nisi unanimis suorum Majo-
 „rum consensus accessisset. Ne tamen
 „omnis labor in irritum caderet, Catho-
 „lici consentire parati essent, ut utrin-
 „que Concilium Tridentinum & Con-
 „fessio Augustana pro dilucidandæ do-
 „ctrinæ medio habeatur. „

Postea die vigesima secunda Septem-
bris in sessione sequenti Lutherani suæ

M 3

fidei

Sæc. XVII.
A. C. 1645.

fidei confessionem exhibuere, quam ta-
men Catholici utpote injuriola & im-
pertinentia contra Regis mandatum
continentem non acceptarunt: propo-
fuit etiam Hulsemannus contra Catho-
licorum confessionem plura dubia, de
quibus postea inter Catholicos delibe-
ratum, conclusumque in proxima Ses-
sione, nulla dubia scriptotenus certis
ex causis esse porrigenda. Præpedito
Regni Cancellario, ejus vices in Ses-
sione decima octava obibat Joannes
Leszynskyus, qui die vigesima quinta
Septembris de Sectariorum tergiversa-
tionibus graviter questus, tam tardi
progressus unicam esse causam dixit,
quod Calvinistæ & Lutherani Præco-
nes tam longe a Regis mandato rece-
ferint, quocirca illud denuo explicandi
negotium Patri Georgio Schönhofio de-
dit, qui in hunc ferme modum perora-
bat: Remorarum causæ præcipuæ
„sunt, quod partium animi non in eun-
dem colliment scopum, in diversas
„potius, quandoque etiam contrarias
„abeant vias, contrariisque mediis sæ-
„pius confligant, & invicem collidan-
„tur. Hinc cessationis & quietis inter-
„stitia. Scopum totius negotii biparti-
„tum esse sciant, unum per se intentum
„scilicet pacem & unitatem perfectam
„Regni sui Civium; alterum per accidens,

„si pri
„impe
„pus
„parte
„perm
„vide
„tot r
„fomi
„hoc
„cavi
„totu
„dum
„sing
„bus
„tis,
„scrip
„fals
„mer
„den
F
quan
nimi
ro d
alia
Stud
Cath
Don
firm
tenu
aute
gius
Sch

Sæc. XVII
A.C. 1645.

„si prior deficeret, nempe pacem saltem
„imperfectam. Ad eam obtinendam o-
„pus est concordia: Catholici suam
„partem sincere agent, nec quicquam
„permittent, quod ab eo fine alienum
„videatur. Sinistri partium conceptus
„tot malorum fuerunt causa; hoc uno
„fomite tam luctuosum dissidium in
„hoc in primis Regno fovetur: hinc
„cavillationes & aculei sunt omittendi,
„totumque negotium pacifice peragen-
„dum. Unaquæque scilicet pars de
„singulis controversis doctrinæ capiti-
„bus suam sententiam brevibus, aper-
„tis, & simplicibus verbis proferat vel
„scripto, vel viva voce: imputationes
„falsæ removeantur: ingeniosis argu-
„mentis non decertandum, sed de pru-
„dentia & consilio dispiciendum est.,

Hunc sermonem Hulsemannus tan-
quam superfluum, & Zbigneus velut
nimis longum carpebant, utrique ve-
ro displicuit, quod Schönhofius inter
alia dixisset: *Catholici non opus habent
Studio roborandi sua dogmata, cum fides
Catholica in hoc Regno Materfamilias,
Domina & hæres, suismet præsiidiis adeo
firma sit, ut humanis adminiculis, quæ
tenuissima forent, prorsus non egeat: die
autem vigesima sexta Septembris Ber-
gius Calvinista Regii Legati jussu ad
Schonhofii sermonem respondit: „ve-*

M 4

„ras

Sæc. XVII „ras quidem esse morarum causas a
A. C. 1645. „Schonhofsio indicatas, culpam tamen
 „non tam in Protestantibus, quam ipsos
 „Pontificios conjiciendam: & si Ca-
 „tholici fidem suam nullo robore ege-
 „re censeant, sane nec Protestantium
 „fidem nova indigere confirmatione:
 „Prædicent ipsi suam Ecclesiam veram
 „Matrem familias, Dominam, & hæ-
 „redem; Dominam tamen fidei non
 „esse: se laborare pro obtinenda pace:
 „nihil se innovaturos, solam innovan-
 „dam pacem: de cetero laude dignum
 „esse, quod Clerus Catholicus belli-
 „cosos suos spiritus ad tempus, donec
 „classicum canatur, deponere velit:
 „Protestantes iis non instructos esse,
 „classicumque omnino deprecari, pa-
 „cis Angelos se futuros., Adhuc im-
 „moderatus Hufelmannus in Schon-
 „hofium, & Catholicos invehebatur,
 „eosdem redarguens, quod tardioris
 „progressus causæ essent, & a Regia
 „instructione, in qua non *leges*, sed dun-
 „taxat *desideria* continerentur, inutilibus
 „verborum capturis recessissent, seque
 „pro Judicibus venditarent, cum tamen
 „potius barbarum & secessionis rei essent.
 „Protestantes vero nil nisi consensum in
 „fide intenderint, & ad hunc finem con-
 „grua obtulerint media. Catholici autem
 „multa nova contra Regis mentem ten-
 „tarint,

tarint, proin ipsimet in sua doctrina Sæc. XVII.
 corrigerent, quæ in aliis culpant, ve- A. C. 1645.
 ritatis demum nunquam extinguendæ
 fiduciam Protestantes unice in illo Ma-
 jorum suorum Symbolo repositam ha-
 berent in his verbis: *Verbum Domini*
manet in æternum. Porro sequentes duæ
 Sessiones inutili disceptatione absume-
 bantur.

§. LVIII.

Colloquium re infecta dissolutum.

Dies erat tertia Octobris, in qua Ses- Sagitar.
 sio vigesima secunda habebatur, intro. Hist.
 non sine indignatione Protestantium; t. 2. p. 1592.
 sicut enim hi in nupera Sessione non Walchii
 comparuerunt, sub vano hoc obtentu, Bibl. c. 2.
 quod ea omnium partium consensu non de Script.
 fuisset indicta, ita contra hanc quoque Hist. p. 883.
 reclamarunt, caussati, quod ipsis non
 omnino consentientibus indicta fuisset:
 cum ergo Catholici ex continuis Pro-
 testantium cavillationibus probe cogno-
 scerent, quod non nisi quæsitis tergiver-
 sationibus, motisque rixis concordiaë
 successum præpedire niterentur, hinc
 Regis Legatus illorum audaciam coer-
 cere intentus, præcipue Hulfemannum
 ceteris magis protervum acriter redar-
 guit, eo quod Regiam instructionem in-
 terpretandi auctoritatem sibi assumeret:

M 5

Schon-